

**XI EDYCJA OGÓLNOPOLSKIEJ OLIMPIADY
Z „NAUKI O JĘZYKU”**
skierowanej do uczniów szkoły ponadpodstawowej
dnia 27 marca 2023r.

Liczba punktów do zdobycia: maksymalnie 25. Powodzenia!

Pytanie 1 (1pkt) Jaki rodzaj stylizacji zastosowano w podanym fragmencie tekstu?

„Co innego wstawać latem, co innego zimo. Słonko to zawsze wstaje równo, zaraz po kogutach, i to zima czy lato, tyle że latem pokazuje się od razu, latem dużo roboty, a zimo jesienio wyleguje się: nie wschodzi na niebo, bo po co? Leży sobie pod spodem, wygrzewa się po ciemku, czochra się, całkiem jak w chatach gospodarze”.

<https://wolnelektury.pl/katalog/lektura/redlinski-konopielka.html>

- A) stylizację środowiskową   B) archaizację   C) dialektyzację   D) stylizację onomatopieczną

Pytanie 2 (1pkt) Styl którego znanego poety został sparodiowany przez Juliana Tuwima

„Na płot, co własnym swoim płoctwem przerażony,
Wyziorne szczyrzy dziury w sen o niedopłocie,
Kot, kocurzak miauczurny, włazł w psocie-łakocie
I podwójnym niekotem ściga cień zielony”.

- A) Leopolda Staffa   B) Bolesława Leśmiana   C) Jana Kasprowicza   D) Kazimierza Przerwy - Tetmajera

Pytanie 3 (1pkt) W zdaniu „Sto lat, niech żyje nam.” występuje funkcja

- A) poetycka   B) impresyjna   C) ekspresyjna   D) magiczna

Pytanie 4 (1pkt) Słowa „burmistrz”, „fartuch”, „czynsz” są zapożyczeniami z języka

- A) rosyjskiego   B) angielskiego   C) francuskiego   D) niemieckiego

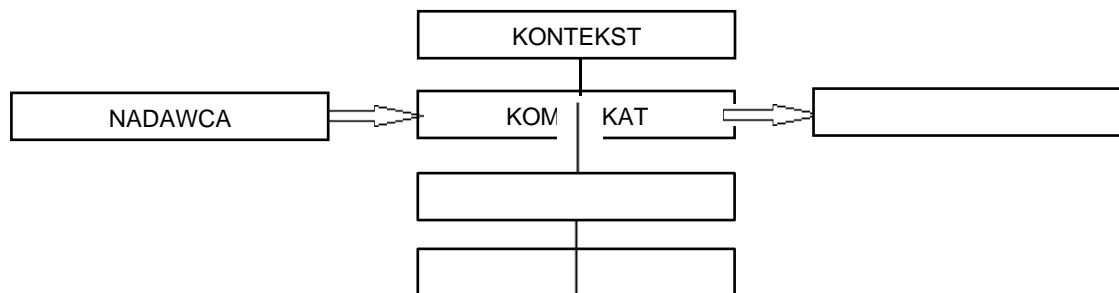
Pytanie 5 (1pkt) Język polski należy do grupy języków

- A) południowosłowiańskich   B) wschodniosłowiańskich   C) zachodniosłowiańskich   D) bałtyckich

Pytanie 6 (2pkt) Połącz związek frazeologiczny pochodzący z Biblii z jego wyjaśnieniem.

A) kamień węgielny	1) ostateczna tajemnica
B) oślica Balaama	2) symbol siły, męstwa
C) włosy Samsona	3) podstawa czegoś
D) siódma pieczęć	4) człowiek mało mówny, nieśmiały

Pytanie 7 (2pkt) Uzupełnij schemat komunikacji językowej opracowany przez Romana Jakobsona.

Pytanie 8 (2pkt) Wyjaśnij znaczenie podanych eufemizmów.

- A) urodzony w niedzielę – .....
B) jesień życia – .....
C) mieć lepkie ręce – .....

Pytanie 9 (2pkt) Nazwij rodzaj zdania złożonego podrzędnie.

- A) Poszedłem do lekarza, ponieważ od dwóch dni bardzo bolało mnie kolano.
B) Aby zdobyć nagrodę, musisz wziąć udział w finale konkursu.
C) Tomek, który świetnie zna się na czytaniu map topograficznych, był naszym przewodnikiem.

Pytanie 10 (2pkt) Wpisz w wolne miejsca małą lub wielką literę.

...ewolucja ...rancuska, [r, R, f, F]

...ielki ...iątek, [w, W, p, P]

...łoda ...olska, [m, M, p, P]

...ielka ...rkiestra ...wiątecznej ...omocy, [w, W, o, O, ś, Ś, p, P]

...itwa ...runwaldzka [b, B, g, G]

Pytanie 11 (2pkt) Wstaw przecinek we właściwe miejsce.

„Obejrawszy się czy ma krawat na szyi a zegarek i portmonetkę w kieszeniach pan Ignacy wydobywał ze stolika wielki klucz i trochę zgarbiony uroczyście otwierał tylne drzwi sklepu obite żelazną blachą. Wchodzili tam obaj ze służącym zapalali parę płomyków gazu i podczas gdy służący zamiatał podłogę pan Ignacy odczytywał przez binokle ze swego notatnika rozkład zajęć na dzień dzisiejszy”.

<https://wolnelektury.pl/media/book/pdf/lalka.pdf>

Pytanie 12 (2pkt) Nazwij zdanie złożone współrzędnie.

Spędziłem dużo czasu na nauce, toteż zaskoczył mnie wynik egzaminu.

Pytanie 13 (2pkt) Jakim stylem napisane jest poniższe zdanie?

Niniejszym stwierdza się, że obywatel Jan Nowak nie uczestniczył w zajściu i nie będą podjęte wobec niego żadne czynności wykonawcze.

Pytanie 14 (2pkt) Wymień dwa języki należące do języków ugrofińskich.

Pytanie 15 (2pkt) Podaj definicję archaizmu.